

Námsfrøðingar hava ábyrgd av okkara børnum, og kortini eru korini hjá teimum alt annað enn nøktandi. Les alt um umstøðurnar hjá námsfrøðingum, í temasiðunum í dag.

– Lærarar hevdur altíð havt meira tign enn námsfrøðingar, hetta er spakuliga við at broytast. Tignin í lærararstarvinum er minkandi, ímeðan tignin í námsfrøðingastarvinum er hækkandi. Námsfrøðingarnir eru við at innheinta lærararastarvið, sigur Jógvan Philbrow

»Mátin man skipar arbeiðið ger tað trupult at fáa fólk at arbeiða fulla tíð«

fólki til 30 tímar, tí tað er tað, peningurin røkkur til.

Tað er lættari at fáa fulltíðarstarv hjá landinum sum námsfrøðingur á serstovnunum enn á dagstovnunum hjá kommununi. Hetta, umframt tær viðbøtur nógvir námsfrøðingar á serstovnunum fáa, ger, at arbeiðið á serstovnunum kann trekkja meira, og at teir námsfrøðingar, sum arbeiða fyri landið, ofta eru betur løntir enn námsfrøðingarnir úti á dagstovnunum hjá kommununi.

Vilja arbeiða niðursetta tíð

Jógvan Philbrow viðurkennir tó, at tað eru nóg, sum sjálvi vilja arbeiða niðursetta tíð.

– Tað er ein samfelagsgongd í løtuni, at fólk vilja arbeiða minni. Tey vilja ikki brúka alla sína tíð upp á arbeiðið, men heldur hava meira frítíð og tíð til familju og ítriv.

Hóast Jógvan Philbrow heilt víst eisini sær tað góða í hesum, nevnið hann tvær møguleikar neiligar ávirkanir. Annað er at hann sær hetta sum ein javnstøðu-trupuleika.

– Ja! Tá ið avgerðir skulu takast. Um eitt barn er sjúkt, ella onkur skal vera heima, so er lættari at liva uttan tað lágu inntøkuna. Tí endar tað við, at tað oftari eru kvinnurnar, sum seta sítt arbeiðslív til síðis.

Hitt er, at niðursetta arbeiðstíðin og í nøkrum førum langir steðgir frá arbeiðsmarknaðinum, hava stóra ávirkan á eftirlønina.

– Fólk eru ikki bevíst um hvussu tað fer at ávirka teirra eftirløn. Um tú arbeiður 25 % minni alt titt arbeiðslív, so fært tú eisini 25 % minni í eftirløn. Tað eru nóg, sum ikki hugsa um hetta.

Tora ella orka ikki at arbeiða fulla tíð

Men tað er ikki bara familju- og frítíðar samfelagsrákið, ið ger at summir námsfrøðingar velja at arbeiða niðursetta tíð. Summir tora ikki at royna tað.

– Tey hoyra ryktir um, hvussu strævið tað er at arbeiða fulla tíð. Og tí eru fleiri, ið ikki tora at royna tað.

Og tað kann vera strævið, heldur Jógvan Philbrow. Fyri ein námsfrøðing merkir ein 40 tíma long arbeiðsvika 40 tímar saman við børnum.

– Mátin man skipar arbeiðið ger tað trupult at fáa fólk at arbeiða fulla tíð. Tí full tíð merkir, at andlitstíðin er fulla tíð. Øll tíðin er úti ímillum børnini. Ov lítill tíð verður sett av til fyrireiking.

Tignin veksur

Lærarastarvið hevdur altíð havt eina ávísa tign. Hetta hevdur manglað hjá námsfrøðingunum. Hóast Jógvan Philbrow enn av og á sær niðurlátandi viðmerkingar um námsfrøðingar á netinum, so heldur hann, at tey allar flestu virðismeta námsfrøðingar meira í dag enn fyrr.

– Lærarar hava altíð havt meira tign enn námsfrøðingar, hetta er spakuliga við at broytast. Tignin í lærararstarvinum er minkandi, ímeðan tignin í námsfrøðingastarvinum er hækkandi. Námsfrøðingarnir eru við at innheinta lærararastarvið.

Hetta sæst eisini aftur í seinastu lønarsáttmálunum. Byrjunarlønin hjá námfrøðingum og hjá lærarum er nú nærum hin sama. Tó er enn so, at eftir nøkur ár í starvið so fáa lærararnir væl meira í løn.

Framtíðin: Felags lønar-skipan innan tað almenna?

Tey hjá Pedagogfelagnum halda, at tvey fólk, ið arbeiða sama stað, hava líka langa útbúgving og líknandi arbeiðsuppgávur, eiga at fáa somu løn. Men soleiðis er ikki enn.

– Ein námsfrøðingur sum arbeiðir á forskúla fær ikki somu løn, sum ein lærari á sama arbeiðsplássi. Byrjunarlønin er næstan hin sama. Men endalønin er ymisk.

Til seinastu lønarsamráðingar royndi Pedagogfelagið at fáa broytt hetta, men tað bar ikki á mál. Pedagogfelagið heldur, at ein felagslønarskipan innan tað almenna er tað rætta.

– Upp undir seinasta lögtingsval lögdu vit stóra orku í at fáa gongd á hetta málið. Vit vóru úti og prátaðu við flestu politisku flokkarnar. Nú hava Figgjarmálaráðið og Komunala Arbeiðsgevarafelagið skriva undir uppá at fara í holt við tað arbeiðið.

Í janúar 2015 skrivaðu bæði Kommunala Arbeiðsgevarafelagið og Figgjarmálaráðið undir semju við Pedagogfelagið, har tey millum annað lovaðu seg til at kanna lønarlagið hjá ymiskum starvsbólkunum, umfram at kanna møguleikarnar fyri at gera eina felags lønarskipan innan tað almenna. Verður ein felags lønarskipan veruleiki, kann tað merkja, at tíðin við ymiskum lönnum til fólk við eins langari útbúgving og líknandi arbeiðsuppgávum, er komin at enda.

– Serliga vit í Pedagogfelagnum og felagið hjá sjúkrarøktarfrøðingnum eru spent uppá hetta. Vit hava serligan áhuga í hesum. Væntandi verður ein arbeiðsbólkur settur í vár.

Brot úr semjuni millum Pedagogfelagið, Figgjarmálaráðið og Komunala Arbeiðsgevarafelagið:

... Í sáttmálaskeiðinum verður sett nevnd at kanna almenna lønarlagið bæði sum heild, og hjá einstøkum starvsbólkunum. Nevndin skal lýsa møguleikar fyri at skipa eina felags lønarskipan innan tað almenna. Nevndin skal eisini kanna, um sáttmálarnir og avtalurnar tað almenna hevdur við fakfeløg, skapa hóskandi karmar fyri at kunna broyta og endunýggja almenna geiran, soleiðis at hann skynsamast kann røkka sínum endamálum.